

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiédnia. —

W likwidaturze uprzywilejowanego anstryjackiego narodowego Banku, poczynwszy od d. 20. Grudnia 1829, nie będą akcyje opisywane, ani zapisywane, ani też kuponny wydawane.

Opisy i zapisy, jakoteż wydawanie kuponów rozpocznie się w dniu 2. Stycznia 1830.

Dywidenda przypadająca na bieżące półrocze 1829 będzie ogłoszoną i wydawaną, bezpośrednio po uchwałę, którą wydział bankowy na posiedzeniu swoim w d. 11. Stycznia 1830. wyda.

W Wiédniu dnia 19. Listopada 1829.

Melchior Steiner,
Zastępca Gubernatora Banku.

Bernard Baron Eskeles,
Dyrektor Banku.

J. Henr. Bar. Geymüller,
Dyrektor Banku.

Stósownie do §§. 23. i 24. statutów uprzywilejowanego anstryjackiego narodowego Banku, przez N. Pana potwierdzonych, Dyrekcya Banku, mając wzgląd na liczbę akcyj i przy równych liczbie na dawniejsze karty księgi akcyjnej, wzywa następujących stu akcyjonaryjuszów na Członków wydziału bankowego, którzy w d. 1. Lipca 1829. mieli najwięcej akcyj:

Appel Franciszek. Arnstein i Eskeles. Arpadi i Radislovitsch. Aszkenazy Izrael. Barbier A. N., Baron. Beckers Józef, Hrabia. Bianchi, Duca di Casalanza Fryderyk, Baron. Biederman M. L. Bogoch Jakób. Borsch Fryderyk. Brenano Cinnaroli Bruchman Jan Carlebach Leopold. Dessauer i syn A. Dietrichsteina Franciszek Xawery, Hrabia. Elhan L. A. Erggelet Rudolf, Baron. Ernst Józef. Eskeles Bernard, Baron. Familijny Instytut (c. k.) zaopatrzenia. Faulk Wincenty. Gastl J. G. Genotte G. F. Geymüller Jan Henryk, Baron. Goldstein L. G. Heimann bracia. Henikstein i spółka. Herring Jan. Heylmanna W. F. dziedz. Huffman i synowie. Juelßen Józ. Mik. Kasn Leopold. Kasn Samuel. Kappel Fryd. Kinsky Rod., Xiążę. Ruffale Ignacy. Lackenbacher Bernard. Lackenbacher i

współka M. Lämeli syn. Langer Józef. Levi, Józef, wdowa i syn. Lewinger Samuel. Lieben Jakób. Liebenberg Karol Emmanuel. Liebenberg Leopold Franciszek. Liebenberg i synowie. Liechtenstein Jan, Xiążę. Lo-Presti Ludwik, Baron. Löwenthal J. J. Medyjołańska fabryka cyou i kartonu PP. Kramera i spółki. Mayer Antoni. Mayer N. i J. G. Landauer. Mayr Franciszek Xaw., Baron. Menz Karol. Nicheli Ignacy. Pauspartel bracia. Poller Antoni Franciszek. Pontzen J. Provencheres Karol, Feldmarszałek Poracznik. Reitlinger M. Schindler Karol. Schloissnigg Franciszek, Baron. Schloissnigg J. Schnapper Antoni. Schönburg Otto Wiktor, Xiążę. Schuller i spółka J. G. Schwarz Jan Jakób. Schwarzenberg Józef, Xiążę. Schweighofer Jan Józef. Scotti-Gallarati Karol, Hrabia. Seydel Antoni Gilbert. Sina Józef Szymon. Singer Józef Leopold. Kassa oszczędności pierwsza anstryjacka. Stany trzy wyższe Austrii niższej. Stametz i spółka J. H. Steiner Melchior. Steinschneider Michał. Stift Andrzej, Baron młod. Strasser Antoni. Todesco Hermann. Walter August. Walter Leonard. Wartfeld bracia. Wayna i spółki. Wayna Józef. Wedl August. Weikersheim M. H. Weiss Adolf. Werklein Józef. Wertheim Ignacy. Wertheimer i Sekstein. Wertheimer S. P. Wertheimer A. Z. Wertheimstein Henryk Hermann. Wertheimstein Zygmont. Wiener i synowie. Wieser Michał. Würth Antoni. Zdekauer Maurycy.

Ci z wykażanych tu PP. Akcyjonaryjuszów, którzy przez ustąpienie swoich akcyj innym, bez pośrednictwa Dyrekcji, nie mają już przynajmniej dwudziestu czterech akcyj, zechcą o tem jak najprędzej Dyrekcya Banku zawiadomić.

Zgromadzenie wydziału odprawioném będzie dnia 11. Stycznia 1830 rano o godz. 9tej w gmachu bankowym.

W Wiédniu dnia 19. Listopada 1829.

Melchior Steiner,
Zastępca Gubernatora Banku.

Bernard Baron Eskeles,
Dyrektor Banku,

Jan Ignacy Pommerer,
Dyrektor Banku.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka południowa.

Okręt pocztowy »Emulus« przybył do Anglii przywiózł wiadomości z d. 25. Sierpnia z miasta Meksyku, z d. 30. z Tampiko, a z dnia 6. Września z Vera Cruz. Ponieważ otrzymane dawniejsze przez Amerykę północną z teatru wojny doniesienia dochodziły do 1. Września (z Tampiko), przeto później odebrane wiadomości uważane być powinny jako dawniejsze. Dziennik Times twierdzi, iż podług ostatnich wiadomości, Jenerał Barradas zajmował jeszcze Altamirę, podczas gdy Santa Anna w urzędowych raportach pierwszą drogą odebranych, mówił, iż Jenerał hiszpański zmuszony bronić sam Tampiko, opuścił Altamirę. Wprawdzie późniejsze doniesienia mówią, że wojsko Barradasa przez zbiegostwo Meksykanów doszło do 5000 ludzi, wszelako i ta wiadomość, jak wyraża Times, nie opiera się na wiarygodnych podaniach, i raczej Hiszpanie Amerykańscy, od czasu jak poczęli opierać się panowaniu Hiszpanii, nie okazali nigdy tyle zapału i jedności, co teraz. »Za powód« mówi wspomniany Dziennik dalej, »dla czego niewystawiono zaraz dostatecznej siły do wypędzenia wojska hiszpańskiego, które Meksyk naszło, przytaczają, co następuje: Najprzód, Meksykanie nie wiedząc, na którym punkcie ich rozległych brzegów wylądował Hiszpanie, nie sądzili za rzecz stosowną skupiać gdziebądź swoje wojsko; z tą też Tampiko, które dla obcego wojska zupełnie niekorzystnym jest stanowiskiem, a przez rząd meksykański miane było za miejsce najmniej dogodne na teatr wojny, zostawiono bez osady. Dalej kraj ten tak jest rozległy, a gościńce tak złe — albowiem właśnie jest to czas, kiedy panują powodzie, i które i tak nierówne gościńce bardziej jeszcze czynią nieposobnymi — że wojsko nie tak łatwo jak sądzą, można ściągnąć; albowiem gdy Vera Cruz i Campeche nie można zostawiać bez znacznych osad, trzeba było ściągać ze środka i o podał będące pułki, które musiały odbyć pochody, jakich nigdy nasze europejskie wojska nie odbywały. Można sobie niejako uczynić wyobrażenie o czasie, jaki w tak bezdrożnym kraju musi upływać, zanim się silny korpus zbierze, jeżeli uważymy, że większa część onego ma kilkaset mil iść do Tampiko. Z tą nie powinno też zadziwiać, że Santa Anna w dniu 29. i 30. Sierpnia, w czasie gdy Hiszpanie dopiero miesiąc byli w kraju, a wojska posiłkowe jeszcze nie nadciągnęły, tylko mały korpus miał przy sobie. Ze posiłki ze wszech stron nadciągały, już nam wiadomo; i tak w dniu 9. Sierpnia wyszło z San Louis do Potosi 1400 jazdy i 1600 piechoty, w dniu

10. wyruszył z tegoż samego miejsca batalijon Gwanajuato z Jenerałem Valdevideo. W dniu 17. nadszedł pułk Mexyllan do Aguascalan, gdzie spodziewano się także niebawem pierwszego batalijonu milicyi meksykańskiej i trzeciego pułku jazdy. Pułkownik Montezuma stał w dniu 16. Sierpnia ze swoją dywizją w Maiz. Dnia 20 Sierpnia ruszył 10 liniowy pułk z 300 ludzi milicyi miejscowej z S. Louis ku teatrowi wojny. Co się dotyczyło powtórnej wyprawy 2000 ludzi z Hawanny z taką pewnością od wielu opowiadanej, na to musimy odpowiedzieć, że widzieliśmy list od urzędnika w Hawannie do tutejszego zacnego domu handlowego pisany, datowany w tym dniu, w którym ostatni okręt odplynął, a który wyraża: »Bardzo mało mówią tu o tém, aby Jenerałowi Barradas miały być posiłki posłane« — Ta jest trzeźwa doniesień, któreśmy odebrali; jeśli nie możemy ręczyć za dosłowną onych dokładność, wszelako zdają się nam zupełnie być wiarygodnymi.«

Z Buenos Ayres odebrano w Londynie gazety do połowej Września dochodzące. Przez listy prywatne miano w dopiero wspomnionem miejscu otrzymać wiadomość, że Dr. Francis, Dyktator Paragwaja, umarł w dniu 14. Czerwca; wszelako nic pewnego nie ogłoszono w tój mierze. — Nowy Gubernator Buenos - Ayreski, Jenerał Viamont, wspólnie z Sekretarzem Stanu Guido, wydał okólnik do różnych prowincyjnych Gubernatorów, wzywając ich do zgody z zapełnieniem, że prerogatywy różnych prowincyj nie będą nadwężone. Z Prowincyi doniesiono, że sąsiedni dzicy Indyjanie w wielkich kopcach napadają i rabują kraj rzeczypospolitej; przeciw nim wyruszył Pułkownik Pachao z pułkiem jazdy. Pan Mandoville, francuzki jenerałny Konsul przybył znów do Buenos - Ayres. Ponieważ w skutek ugody między Lavalle a Rosas wszystkie ostatnie wybory uznano za nieważne, przeto musi być na nowo wybrany Prezydent, i podług prywatnych listów otrzymanych w Londynie, obrany został Garcia Prezydentem rzeczypospolitej. Nowe Ministeryjum stara się przywrócić związki pocztowe z Chili i Peru; z Chili już przyszedł do skutku. Z powodu kłótni między dwoma Oficerami dotąd nieprzyjaźnych sobie stronnictw zasztęj w teatrze, zakazano nosić broń, jeżeli tego nie wymaga służba.

Brazylija.

W Anglii otrzymano wiadomości z Rio de Janeiro z dnia 5. Września, podług których mają być niebawem Izby rozwiązane. Po nowym banku, który ma być założony, spodziewają się wiele korzyści dla handlu i finansów. Względem próby podanej o zmniejszenie podatków na kopalnie przez cudzoziemców obrabiane, jeszcze nic rząd nie postanowił.

Portugalija.

Monitor umieścił list prywatny z Lizbony, donoszący: »Minister spraw wewnętrznych, Hr. Bastos, upoważniony tymczasowie do zawiadywania Ministerstwem marynarki, dał Kontr-Admiralowi Rossas, dowodzącemu blokadą Terceiry następującą instrukcją: »Jeżeli się jeden lub kilka okrętów wojennych lub kupieckich brazylijskich, lub innych pokaże przed wyspą Terceirą, dla dania pomocy huntuownikom, tedy powinny być zmuszone do oddalenia się natychmiast. — Gdyby jaki z tych miał na pokładzie Xiężniczkę Donnę Maryję da Gloria, powinno mu być oznajmioném, iż ponieważ wyspa Terceira na rozkaz J. K. Mci Dom Mignela I. jest blokowaną, zatem ma się jąk najspieszniej oddalić i udać się, gdzie musie podobać będzie, byle nie do kraju pod panowaniem Portugaliskim będącego. — Jeżeliby inne okręty chciały przemocą przełamać blokadę, powinny być niezwłocznie zatopione. — Jeżeliby atoli Xiężniczka koniecznie chciała na wyspę lądować, a zwyczajne środki nie byłyby dostateczne do zapobieżenia, iżby okręt nie zawiął, na tenczas ma być i z tym okrętem, jak z innymi postąpiono, i tylko starać się ile możności należy, aby się Xiężniczka nie złego nie stała.«

Hiszpanija.

Dzienniki francuzkie umieściły następujące szczegóły o nieszczęśliwym przypadku, który spotkał Jenerała Egnia. Znajdował się ón w Leon, mieście leżącym na drodze do Madrytu, chcąc być przytomnym na uroczystości weselnej, kiedy wkrótce po jego przybyciu przyjeżdża goniec z listami i paczkami, a przywoławszy do siebie stróża domu, oddał mu listy wraz z paczką mówiąc: Zachowaj mi to przez niejaki czas, dopóki nie wrócę z poczty; gdybym zaś w 5 minutach nie powrócił, oddaj to Panu Jenerałowi. Dostaniesz odemnie na piwo. — Minęło 10 minut, a gońca nie widać, oddaje więc stróż powierzone sobie rzeczy Jenerałowi. Po kilku minutach usłyszano okropny huk w pokoju Jenerała, przybiegają i znajdują cały pokój napełniony dymem, Jenerał zaś sam leżał na ziemi, ręce były pogruchotane, a brzuch pokaleczony. Z jego opowiadania dowiedziano się, że tą paczką była piekielna machina. Udano się natychmiast w pogon za oddawcą listów, ale wszelkie poszukiwania były daremne.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Podług Gazety Windsorskiej mają być teraz wszystkie przygotowania czynione w Brightonie na przyjęcie Króla, zaniechane.

W d. 16. Listopada od godz. 3. do wpół

do szóstej wieczorem odhywała się rada gabinetowa w urzędzie spraw zagranicznych. Nowy Meksykański Posel, P. Gorostiza, naradzał się tamże z Hr. Aberdeen, który potem odwiedził Xięcia Wellingtona.

Podług Gazety Dublińskiej wysłał rząd umyślnego gońca do Cork; wiezie ón skazanym na śmierć zbrodniarzom Stanu, chociaż nie utłaskawienie lecz przynajmniej odłożenie kary. Sądzą, że skazani nie będą straceni. P. O'Connell podał w tej mierze do rządu prośbę, i tak Xiężę Northumberlandy, jakoteż Lord Gower takową poparli.

Wszystkie wiadomości z Indyj wschodnich nie są pomyslnie względem sposobu myślenia tamtejszego wojska, co może najgorsze skutki za sobą osiągnąć. Oszczędność przez Kompaniją zaprowadzona nie jest dostateczną na opędzenie rocznego długu pół milijona f. szt. nieszczęsnych skutków nader kosztownej wojny birmańskiej, prowadzonej wcale z mało znaczących powodów. A jednakże dochody wschodnich Indyj w Sierpniu, kiedy Lord Amherst, mający teraz tytuł Hr. Archańskiego, objął rządy, wynosiły rocznie nadwyżkę 3 do 4 milionów f. szt., i były jeszcze widoki większego zakwitnienia finansów.

Uczony indyjski Ram Mohun Roy spodziewany jest w Londynie, jak słychać, jako Posel pewnego hindostańskiego Xięcia.

Z Kalkuty odebraliśmy wiadomości dochodzące do d. 20. Lipca; raporty o zbiorze indygo są pomyslnie. Według Gazety Bengalskiej bardzo mówią o tém, iż wszystkie dotąd istniejące ograniczenia względem osiadania Europejczyków mają być niebawem zniesione.

Listy z Rio de Janeiro z d. 5. Września donoszą, że nowy bank dla likwidacyi dawnego z 50,000 akcji po 200 milrees przyjdzie do skutku. Sądzą powszechnie, że Cesarz rozwiąże Izby.

Francyja.

Przez królewskie postanowienie z d. 19. Listopada, umieszczone w Monitorze, Minister Sekretarz Stanu spraw duchownych i publicznego oświecenia, Baron Montbel mianowany jest Ministrem Sekretarzem Stanu w miejscu Hr. Labourdonnaye, którego prośba o uwolnienie została przyjęta. — Dalej Jenerałny Prokurator przy król. sądzie w Londynie, Guernon de Ranville, mianowany Ministrem Sekretarzem Stanu spraw duchownych i oświecenia; dalej Hr. de Labourdonnaye, Członek Izby Deputowanych mianowany Ministrem Stanu i Członkiem tajnej rady.

Najnowsza Gazeta Francyi mówi: Ogłoszone przez nas wczoraj postanowienie, mianujące

Prezydenta rady nastąpiło wskutek zasady jedności, bez której Ministerja nie mogą posiadać ani siły, ani trwałości; jakkolwiek może być między Członkami rady istniejąca tożsamość zdań i widoków, wszelako potrzeba, aby w jednym z nich ukazał się systemat personifikowany. — Nie masz korpusu bez szefa, wojska bez dowódcy, a nawet koalicja nie może bez naczelnego walczyć wodza. Od czasu restauracji było tylko dwa Ministerja bez prezydenci. Jedno, mianowicie z 1814, dozwoliło Bonapartemu wylądować, drugie z 1828 dozwoliło rewolucyi przedrzeć się aż do świątyni ustaw, i gdyby się rojalisci nie byli rzetelnie oparli, byłoby im Monarchija na łup oddaną. Ku większej sile i trwałości na jedność zredubowany monarchiczny systemat jest odpowiednią władzą królewską na wrzaski Dzienników, które rozwiązania rady żądały.

Dalej tenże sam Dziennik mówi: »Hrabia Labourdonnaye wziął dzisiaj uwolnienie jako Minister spraw wewnętrznych. Zatojemy, że pytanie jedynie osobistości dotyczące się mogło dać powód do tego kroku, w którym żadnej politycznej przyczyny nie widzimy. P. Labourdonnaye nie przestał zgadzać się w sposobie myślenia ze swoimi towarzyszami. Wystąpienie jego nie zmieni nic w systemacie, który dotąd kierował radą Korony. Jeżeli rada nie będzie więcej korzystana z doświadczenia i światła P. Labourdonnaya, to dla tego Francja nie przestanie liczyć go między obrońców królewskich prerogatyw. Za to ręczy nam jego wolne i szczere połączenie z nacnego Deputowanego z mężami prawej strony za dawniejszego Ministerjum i zdania przy różnych sposobnościach przez niego objawione, szczególnie jego światła i śmiała obrona zasady monarchicznej podczas narad nad ustawą departamentową i municypalną. Przy owej sposobności okazał on giętowność nauki względem tego, co się dotyczy Konstytucyi, równowagi władz i prawdziwego reprezentacyjnego systematu. Jego obrony Ministerjum z r. 1822, pod względem mniemanego *deficit* i mniemanych oszukaństw w wyborach; tudzież jego mocny udział w urzędach nad budżetem w interesie prerogaty, tego wszystkiego nigdy rojalisci nie zapomną. P. Labourdonnaye ma jeszcze i ztąd inne świetne pierwszeństwo w ich oczach, mianowicie, że go rewolucjonisci nienawidzą i przesładoją.

Hr. de la Ferronnays, powróciwszy z dóbr swoich Montigny, gdzie się teraz znajduje, pojedzie dopiero do Rzymu.

W d. 16. Listop. Xiążę Bordeaux, otoczony swoim gubernierem i innymi urzędnikami swojego Dworu, udał się do normalnego domu ćwiczeń wojskowej i cywilnej gymnastyki (*gymnase nor-*

male militaire et civil), przyjęty przez Dyrektora i Professorów. Posiedzenie rozpoczęło się od doświadczenia Aldiniego. Ponieważ tenże był chory, uprosił przeto Dyrektora szkoły, Patkownika Amoros do objaśnienia i kierowania doświadczeniami. Xiążę, z odwagą, jaką już kilka razy przy ćwiczeniach gymnastycznych okazał, oświadczył poddać się próbie ogniowej. Xiążę ten trzymał palec, obwinięty przepaską Amiantu (Asbest) nad płomieniem świecy woskowej; poczem wziął rozżarzoną szynę żelaza w rękę, pokrytą rękawiczką z asbestu. Dalej widziano sapersa pompierów i włoskiego mechanika Pagani, całego w kruszcowej zbroi i z tarczą sztucznie wymyśloną, obranego, trzymającego głowę i piersi sięćminot nad kupą palących się węgla, które przez swój straszny żar zmusiły widzów do oddalenia się. W końcu poczęły się gymnastyczne ćwiczenia Patkownika Amoros, i Xiążę Bordeaux odznaczał się jak zwykle czyni, między swoimi współuczniami, łącząc wielką zręczność i siłę do nadzwyczajnej odwagi.

Ku sprostowaniu podania, że Francja rocznie 20,000 koni zprowadza z Anglii, umieścić Monitor listę z 1820 włącznie z 1828 wprowadzonych z zagranicy koni. Podług tejże rok na rok sprowadzano z Anglii 800, zaś z innych europejskich krajów na rok rachując, rocznie przeszło 18,000.

Dziennik handlowy i Gazeta Francyi rozpoczęły spór o przyczynach, które handel Marsylijski ze Wschodem nadwężyły. Pierwszy z tych wyraża się w tej mierze w sposób następujący: »Przyczyny tego daleko są starsze, niżeli zatargi Rosyi z Portą. W handlu Marsylijskim dały się szczególniej uczyć skutki optakania godnego systematu, a ostatnie wybory pokazały dostatecznie, że Marsylja tak mało dobrego spodziewać się miała po przyjaźniach tego systematu, jak po przyjaźniach teraźniejszego. — Nasze prawa zbożowe z r. 1821 zadały naszemu handlowi na morzu czarnem oios dotkliwy, albowiem przywóz przez podwyższenie taryfy celnej a wywóz przez użyte od Rosyi represalija, zmniejszyły. Tymczasem handel Marsylijski przez prawo składowe, jakie miasto w nagrodę za wolny port otrzymało, jeszcze jakieś miał życie. Atoli prawo to składowe, zatrudniające 5 po 6000 robotników, nadające nam środki do handlu zamienniego ze Wschodem, Włochami i Hiszpaniją, i ruch mnóstwu obrętom i majtkom, zostało w r. 1825 pod śmieszniemi pozorami zniesione. — Gazeta Francyi odpowiada na twierdzenia powyższe: »Chcemyż wiedzieć prawdziwe przyczyny upadku handlu Marsylii, Bordeaux, Nantes, St. Malo, Dunkierki i t. p.? Temi są w krótkości: wojna

rewolucyjna, zniesienie zakonu Maltańskiego, powstanie na St. Domingo, strata naszych indyjskich posiadłości, wyprawa do Egiptu, zamknięcie stalego ładu, nieszczęście Hiszpanii, która większą część swoich bogactw Francji wyplaciła, obadwa najścia kraju, pożyczki, przez które kapitały wpływały do giełdy Paryżkiej, powstanie i anarchija w Ameryce południowej i wypadki na Wschodzie. Komuż przypisać wszystkie te stosunki i wypadki, które na nasze handlowe związki tak zgubny wpływ miały? Rewolucyi, liberalizmowi, niszczącym zasadom, które kierując szływizy wszystkie interesa, niepokoiły wszystkie kraje kuli ziemskiej i dawniejsze nasze korzysci oddały w ręce naszych rywali.

Zjednoczone Niderlandy.

— Z Hagi d. 17. Listopada. —

Północno-amerykańskie miasta Washington, Georgetown i Alexandryja zaciągnęły w Amsterdamie za potwierdzeniem Kongressu 5procentową pożyczkę, wynoszącą 3,750,000 złt. h. Pożyczka ta, głównie przeznaczoną jest na dalsze prowadzenie budowy kilku kanałów, a mianowicie ukończenie robót przedsięwziętych przez towarzystwa Ohio i Chesapeake. Składa się z akcyj, każda po 1000 złt. holl.; $\frac{2}{3}$ pożyczki idzie na rachunek miasta Washingtonu, $\frac{1}{6}$ dla Georgetownu i $\frac{1}{6}$ dla Alexandryi. W 10 następujących po sobie latach, płacone będą tylko procenta, a od tej epoki dopiero kapitał przez lat 25 w równych rocznych ratach. Roczne wypłaty kapitału następować będą za pośrednictwem loteryi. Dający pieniądze, obowiązali się 50 procent wypłacić w Syczniu r. 1830, a drugie 50 w ciągu Lipca t. r.

Niemcy.

Xiążę Konstantyn Piotr Oldenburgski, brat zmarłego w d. 16 Listopada w Oldenburgu, Xięcia Aleksandra zjechał w d. 23. z. m. do Stuttgartu dla odwiedzenia Królestwa Ichmość i swojego rodzeństwa.

W d. 19. Listopada przybył W. Xiążę Konstantyn Cesarzewicz Rosyjski, ze swoją małżonką do Drezna; jedzie ón do Warszawy.

Prussy.

Król Jmć odarzył Jenerała Lejtnantsa i szefa sztabu jeneralskiego wojska Barona Müffling, orderem orła czarnego.

Na wiadomość od władz rossyjskich otrzymaną, że w Gubernii Grodzińskiej i Mińskiej, panuje zaraza na bydło, a i w Kurlandyi i Poloczce nie jest utłumiona, zatem granice ko Rosyji i Poloczce zamknięto i zakazano wszelkie bydło wprowadzać.

Gazeta Pruska Stanu donosi: Podług nadeszłych tu wiadomości P. Humboldt już w d. 13. Listopada, njechawszy 15,000 wiorst (2142 mil niemieckich) przybył do Petersburga w najlepszym zdrowiu, przyjęty przez Cesarza Jmci najuprzejmiej i udarzony orderem S. Anny pierwszej klasy z cesarską koroną. Professorowie Rose i Ehrenberg otrzymali ordery S. Anny zgiej klasy.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 27. Listopada. —

Dekretem N. Pana z d. 10. b. m. JXiążdz Karol Szejusz Skorkowski, Dziekan kapitoły Krakowskiej, wyniesionym został na godność Biskupa Krakowskiego.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 1. (13.) Listop. —

N. Cesarz Jegomość, chcąc Jenerałowi kawaleryi, Hrabiemu Wittowi, okazać wysokie Swe zadowolenie, za staranną czynność, z jaką ón przyspieszył formowanie rezerw, dowództwu jego powierzonych i połączenie się ich w czasie przywoitym z wojskiem działającym, tudzież za doskonałe urządzenie i wyborny stan kolonii, wojskowyců, zostających pod zwierzchnością tego Jenerała, przez reskrypt najwyższy pod dniem 22. Września, raczył łaskawie dozwolić mu nosić cyfrę swoją na epoletach.

Przez najwyższe reskrypta pod dniem 20. Października, Cesarz Jegomość raczył udarować znakami orderu S. Anny 1szej klasy, ozdobiłnemi koroną cesarską, Jenerała Porucznika Zassa 2go, Naczelnika 7mej dywizyi piechoty; a mianować kawalerami tegoż orderu 1szej klasy. Jenerałów: Frotowa 1go, Dowódcę 3ciej brygady 5tej dywizyi pieszej i Mielhnowa 1go, Dowódcę 3ciej brygady 9tej dywizyi tejże broni.

W porcie Kronsztadzkiem do d. 24. Października było okrętów, przybyłych 1495, wyszłych do d. 26. Paźd. 1450.

Za najwyższem zezwoleniem JCMoi w Tule zawiązało się towarzystwo robienia cukru z buraków. Przedsięwzięcie to może być nader korzystnem, gdyż podług obrachunków pewnego godnego ulności obywatela dziesięcina ziemi, użyta pod uprawę buraków, może przynosić 600 do 1000 rubli, kiedy z uprawy zboża nie przynosi nad 120 rubli. Kapitał towarzystwa zamierzony na 50,000 rubli; akcyja kosztuje 200 rubli.

Czytamy w jednym z pism niemieckich, udzielającem o Chosrew Mirzie wiadomości, że między osobami, którym podczas swojego pobytu w Petersburgu dał posłuchanie, znajdował się także P. Biew księgarz petersburski (rodem z Westelonne pod Strasburgiem); tenże przełożył

Xięciu spis książek francuzkich i kilku dzieł rosyjskich. Xiążę przyjął uprzejmie P. Briew, wezwał go do swojego stołu i opoważnił do znacznej dostawy książek dla biblioteki, jaką ma założyć; oraz przyrzekł mu protegować jego handel, co tćm korzystniej jest dla P. Briew, że ten ma już księgarnię w Tiflis. Istotnie Xiążę ten kazał doręczyć P. Briew w francuzkim języku ułożony dokument treści następującej: »Chcąc księgarzowi J. Briew dać dowód naszej życzliwości i naszego zaufania, jesteśmy zpowodowani mianować go naszym księgarzem i komissantem w Petersburgu. Dla czego niniejsze pismo naszym imieniem i pieczęcią opatrzyć kazałismy. W Petersburgu dnia 28. Października 1829. Chosrew Mirza.«

Gazeta petersburska niemiecka zawiera obraz wojskowego stanu perskiej prowincyi Abderbizan, której Gubernatorem mianowany został drugi syn Feth Ali Szacha, Abas Mirza na początku teraźniejszego wieku. Młody Xiążę na wzór Państw europejskich przedsięwziął zaprowadzić regularne wojsko, do którego w roku 1809, kiedy Persyja Rosyi wojnę wypowiedzieć zamysłała, przyjmował wszystkich zbiegów europejskich. Później Francuzi i Anglicy mieli czynny udział w tworzeniu wojska perskiego.

Dziennik Odeski z dnia 16. (28.) Listopada donosi:

W dniach 13, 14 i 15 nie było żadnego nowego przypadku zarazy w mieście. Troje ludzi umarło, a jeden zachorował, w domach zamkniętych od dnia 12 do 14, wprzód jako podejrzane o zarazę. Chocisz znaki na nich znalezione nie są zupełnie znakami zarazy morowej, wszelako ich rodziny i ci, którzy z nimi mieszkali, przeniesieni są do kwarantanny tymczasowej. -- W ostatnich trzech dniach nic nowego nie zaszło, ani w kwarantannie tymczasowej, ani w portowej.

We Czwartek dnia 14. (26.) Listopada około godziny 4 rano, wszystka ludność Odessy obudzona została przez zjawisko dość nadzwyczajne w tym kraju. Od dnia 7. t. m. trwały wrozy ciągle i ziemię okryły śniegi, jak o tćm donosiliśmy w przeszłym numerze. Dnia 13. w dzień poczęła być odwilż; wieczorem kilka osób uczuło ból głowy; noc następująca była zupełnie cicha, termometr pokazywał 1° niżej punktu marznięcia; nakoniec dnia 14. o godzinie 3 minutach 52 rano dało się uczuć wstrząśnienie ziemi; w tym samym

czasie słyszano turkot podobny do wozu ciężkiego idącego po bruku; drzwi w domach były wzruszone i taki wydaty łoskot, jakby je ktoś otwierał. Po pierwszym tćm wstrząśnieniu nastąpiło zaraz drugie mocniejsze, a nakoniec trzecie słabsze. Niektórzy mówią, że było jeszcze i czwarte ale wcale nieznaczne. Wstrząśnienia te następowały jedno po drugim i skończyły się o godz. 3 minucie 56. Gdy zdarzenie to było niespodziewane, nikt nie mógł je uważać z potrzebną dokładnością; lecz większa część wiadomości zgadza się w tćm, że trzęsienie to posuwało się od południowo-zachodniej strony ku północno-zachodniej, i że trwało 4 minuty. Szczęściem zdarzenie to nie zrządziło nic złego, ani dla miasta, ani dla mieszkańców. Kilka rysów w murach, czyli raczej w sztukateriach domów dawno zbudowanych i niektóre sprzęty w domach wywrócone; o tćz wszystko, co to zjawisko zrządziło. --

Wiatr bardzo silny wstrzymał aż do tego czasu Ambassadorsów tureckich, na pokładzie ich okrętów stojących w niejakiem oddaleniu od naszego portu.

Wiadomości handlowe.

— Z Warszawy. —

Za 100 zł. pol. w listach zastawnych żądano w dniu 28. Listopada złp. 97 gr. 24, płacono złp. 97 gr. 9.

— Z Frankfurta n. M. d. 22. Listop. —

Nowy tutejszy targ zbożowy zajął publiczność w wysokim stopniu; władze przedsięwzięły wszystko do ożywienia tego handlu i wydane rozporządzenia okazały już dobre skutki. Targ odbywa się co Środa. Zboże przy wprowadzeniu do miasta wolne jest od wszelkiej opłaty.

— Z Londynu d. 18. Listopada. —

Wczoraj dowóz pszenicy był mały, lecz za to mąki bardzo znaczny. Odbyt lubo niewielki, jednakże dobre gatunki pszenicy płacono po cenach przeszłego Poniedziałku, a w części nawet drożej. Jęczmień z powodu wielkich zapasów, spadł o 2 szylingi w cenie i mało miał kupców. Owies bez odmiany. Notowane ceny były następujące: Kwater pszenicy 40 do 70; jęczmień 20 do 23; stodu 52 do 60; owsa 18 do 29 szillingów.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 49. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.